

„Egy-egy könyvtár nem csupán könyvek halmaza...”

Egyházi könyvtárosok konferenciája Esztergomban

Az idén negyedszázados Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) 2019. június 24-e és 26-a között tartotta éves, gazdag kulturális programmal színesített konferenciáját és közgyűlését.

Az 1994-ben alakult és jelenleg 62 tagot számláló ökumenikus szervezet évente más-más településen tartja többnapos összejövételét, mely közgyűlést, tudományos konferenciát, szakmai délelőtti foglalat magába, de ezek mellett a jelenlévők megismerkedhetnek a vendéglátó település és környéke egyházi és kultúrtörténeti nevezetességeivel is. Az EKE életében fontos szerepe van a lelki programnak is, mely ökumenikus ima keretében valósul meg, többnyire művészeti produkcióval társítva.

Idén Esztergom volt a konferencia helyszíne, ahol az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár és az Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtárának munkatársai voltak a vendéglátók. Az egykori királyi koronázóvárosban, a római katolikus egyház magyarországi központjában tartott találkozó résztvevői nemcsak a jelen könyvtárszakmai kérdéseiről hallottak előadásokat, hanem kultúrtörténeti időutazás részesei is lehettek, tekintettel arra, hogy a város olyan műemlékekben és látnivalókban gazdag hely, ahol számos jelentős könyvtár is található. Miközben délelőttönként a szakma jeles képviselői vázolták fel a 21. század könyvtári trendjeit, addig délutánonként az évszázados régi könyveket őrző gyűjtemények értékeit csodálhatták meg a résztvevők.

A rendezvényt levélben köszöntötte dr. Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, amelyből álljon itt egy idézet:

„Örömmel értesültem róla, hogy az Egyházi Könyvtárak Egyesülése fennállásának 25. évfordulóját ünnepelve Esztergomban konferenciát rendez.

Bár az egyes gyűjtemények a különböző egyházak sajátjai és működésük is azok küldetéséhez igazodik, számos olyan szakmai ismeret és tapasztalat gyűlt össze ezeknek a könyvtáraknak a körében, amelyek szélesebb körben is nagy értéket jelentenek. A könyv, különösen a régi könyv ma sem veszítette el értékét és funkcióját. Információhordozóként, a könyvekben őrzött művek szövegén és képanyagán

túl, a használói bejegyzések, de a kötések, a papír és számos más elem vonatkozásában is tanulságosak és egyediek... Egy-egy könyvtár nem csupán könyvek halma, hanem hosszú és hányattott történelmet tükröz, mint az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár vagy a Szemináriumi Könyvtár, vagy éppen bitorozója egy nagytűlű gyűjtői koncepciónak, mint mondjuk a Simor Könyvtár vagy a török idők után keletkezett hazai egyházi könyvtáraink jelentős része. Ezek a koncepciók is jellemzik hazánk kulturális életét és irányultságát, de tanúskodnak a hajdani gazdasági lehetőségekről is. Szívből kívánom, hogy a mostani konferencia is segítséget nyújtson azoknak, akik nagy szakértelemmel és szeretettel gondozzák ezt az értékes örökséget mindnyájunk javára!

Öszinte tisztelettel:

Erdő Péter¹

A konferencia helyszíne az esztergomi bazilika lábainál álló egykori Ószeminárium felújított épülete, a Szent Adalbert Központ volt. Az 1865-től datált papnevelő intézet története tipikus 20. századi történet. A 2. világháborút követően katonai célokat szolgált, állaga leromlott, majd 1993-ban kapta vissza a katolikus egyház. A 2006-ra felújított épületkomplexumban ma az Esztergomi Hittudományi Főiskola, a főiskolai könyvtár, a Szent Adalbert Közép- és Kelet-Európa Kutatásokért Alapítvány, a Prímási Levéltár és a konferenciaközpont működik.

EKE Közgyűlés

A rendezvény első napja a szokásos ökumenikus imával kezdődött, mely során nemcsak az eltelt három, hanem az elmúlt huszonöt évért is hálát adott a közösség. Ezt követte a közgyűlés, ennek keretein belül pedig a tisztújítás. Az elnök, a titkár és a kamarás, valamint a felügyelőbizottság az elmúlt év történéseiről készített beszámolóiból gazdag egyesületi élet képe bontakozott ki.

Ásványi Ilona, az EKE elnöke

És valóban kijelenthető, hogy az EKE nagyon tevékeny szervezet. Az elmúlt három évre visszatekintve a palettán egyaránt szerepeltek régi könyves események és a napi ak-

tualításokat bemutató rendezvények. Volt szakmai nap az adatvédelemről, a minőségbiztosításról és az új jogszabályokról. A régi könyves témák keretében több mint 3 tucat előadás hangzott el a *Habent sua fata libelli* című előadás-sorozat rendezvényein. Emlékezetes volt a 2018-ban az Országos Könyvtári Napokhoz kapcsolódó *Élő muzzeális gyűjtemények – Élő egyházi könyvtárak* című konferencia az MTA Könyvtár és Információs Központ konferenciatermében és az Egyesülés fennállásának 25 éves évfordulóját megünneplő 2019. márciusi konferencia a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Jog- és Államtudományi Karának impozáns dísztermében.

A nagyszerű *Szomszédolás* című programsorozat keretében egy-egy különleges fővárosi, esetleg vidéki egyházi vagy világi gyűjteményt ismerhetnek meg a látogatók, akik között sokszor jelen vannak nem egyházi könyvtárosok is. Az elmúlt években nemcsak egyházi (Evangélikus Országos Gyűjtemény, PPKE Hittudományi Kar, Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem stb.) könyvtárakban jártak az érdeklődők, hanem bepillantást nyerhettek például a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és a Magyar Táncművészeti Egyetem könyvtárának életébe is.

A szervezeti élet fontos fóruma a negyedéves periodicitású EKE Hírlevél, melynek számai elektronikus formában bárki számára elérhetőek.²

Szervezetünk részese volt országos programoknak (pl. Országos Könyvtári Napok), véleményére számítanak különböző kuratóriumokban, a szakmai kerekasztalok munkáiban és szakmai anyagok, jogszabályok véleményezése során az EMMI Könyvtári Levéltári Főosztályon is.

Az EKE nemcsak a hazai (MKE, IKSZ) és külföldi (BETH = Bibliothèques Européennes de Théologie) könyvtáros szakmai szervezetekkel működik együtt, hanem, mint a fent vázolt programjaink bizonyítják, más szakterületek könyvtáraival és egyéb közgyűjteményekkel is. Ez utóbbi különösen fontos, hiszen számos egyházi gyűjtemény könyvtár–levéltár–múzeum egységeként működik. Az együttgondolkodás jó példája lesz, hogy a jövő évi, Pannonhalmán megrendezésre kerülő konferenciát az EKE, valamint a Magyar Egyházi Levéltárak Egyesülete (MELTE) és az Egyházi Muzeológusok Egyesülete (EME) közösen rendezi.

A 2019-es közgyűlés fontos momentumra volt az új elnökség megválasztása. A jelenlévő intézményi képviselők szavazatai alapján a 3 éven át regnáló, új tisztagú elnökség régi-új elnöke Ásványi Ilona, a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatója, tikára Kövécs Ildikó, a szegedi Gál Ferenc Főiskola Könyvtárának vezetője, kamarása Orosz Anna a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Gyűjteményének munkatársa lett. Az elnökség összetétele tükrözi a hazai felekezetek arányait. Tagjai: Balogh Kriszta (Evangélikus Országos Könyvtár, Budapest), Baranya Péter (Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Könyvtára, Budapest), Bálint Ágnes (Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtár és Teológiai Szakkönyvtár, Debrecen), Kovács Áron (Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei Nagykönyvtára, Sárospatak), Kührner Éva (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára, Nyíregyháza), Mezei Zsolt (Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa), Tamási Balázs (Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára, Budapest), Török Beáta (Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára, Budapest).

A közgyűlés emelkedett pillanata volt Szelestei Nagy László tiszteletbeli taggá fogadása.

Szelestei Nagy László

Szelestei Nagy László nagy tudású könyvtáros, levéltáros, irodalomtörténész és tanár. 1994-ben másokkal egyetemben kezdeményezte egy a már meglévő szakmai egyesületektől független, ökumenikus szellemiségű szakmai-érdekképviseleti szervezet létrehozását. Így született meg az Egyházi Könyvtárak Egyesülete, melynek első titkára volt.

A résztvevők megemlékeztek a szervezet első elnökéről, a tízéve elhunyt Bánhegyi Miksa (1928–2009) bencés atyáról is, aki oktató tevékenysége mellett 1988 és 2009 között a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatója volt. Könyvtárosként szívén viselte a régi nyomtatványok sorsát, azon fáradozott, hogy az ötvenes években elkobzott régi pannonhalmi könyvek visszakerüljenek a könyvtárba.

Egyházi könyvtárosok konferenciája

A *Sokszínűségben hasonlóság* című konferencia második és harmadik napján szakmai előadásokat hallgatott a jelenlévő több mint százfős közönség, melynek soraiban jelen volt a Magyar Könyvtárosok Egyesületének főtítkára, Gerencsér Judit is.

A tudományos ülés első blokkja a szakkönyvtárak helyzetét mutatta be.

Elsőként **Péterfi Rita**, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum főigazgatója a szakkönyvtárosok sokoldalúságáról beszélt *Az Isteni színjáték Vergiliusától a világháló specialistájáig, avagy a szakkönyvtáros mint hűséges kísérő* című előadásában. Reményt nyújtva az utánunk következő nemzedéknek felvázolta, hogy a jó és elhivatott könyvtáros a kutatók jobb keze, akik bizony sokszor nemcsak élő szóban, hanem a mű bevezetőjében vagy lábjegyzetében is megköszönik a könyvtáros segítő közreműködését.

Markója Szilárd, az Országgyűlési Könyvtár igazgatója a szakkönyvtári gyűjteményalakítás kérdését járta körül saját munkahelye példáin keresztül. Számos kérdést fogalmazott meg: beszélhetünk-e szakkönyvtári rendszerről, egyáltalán mely könyvtárak szakkönyvtárak, az egyházi könyvtárak azok-e? Milyen a szakkönyvtárak feladatmegosztása, létezik-e egyeztetett gyűjteményalakítás. Hogy működnek az egyes, nagyon sokféle fenn tartó által, különböző modellek szerint vezérelt szakkönyvtárak?

Rózsa Dávid, a KSH Könyvtárának főigazgatója *Szakkönyvtári szolgáltatások* című előadásában a magyarországi szakkönyvtárak típusait mutatta be, jelezve az európai irányokat is. Megállapítható, hogy mind nagyság, mind szolgáltatási paletta és egyéb lehetőségek tekintetében nagy szórás van a hazai szakkönyvtárak területén. Ezek a könyvtárak úgy működhetnek hatékonyan, ha a helyi sajátosságait figyelembe véve, személyre szabottnak, proaktívan szolgáltatnak, egymással együttműködve.

Nagy Zsuzsanna a Budapesti Corvinus Egyetem könyvtárának főigazgatója a szaktájékoztatás kérdőjeleit vázolta fel, azonos című előadásában. Megállapította, hogy a szaktájékoztató szerepe igen fontos a hiteles és releváns információkhoz való hozzáférésben. Ehhez viszont a munkatársaknak megfelelő kompetenciákkal kell rendelkezniük. S bár a szolgáltatás szervezése intézményenként eltérő lehet, igyekezni kell mindenütt a minőségi forrásokhoz elvezető környezet kiépítésére. Olyan új feladatok is megjelennek a szakkönyvtárakban, mint a felhasználók képzése, a proaktív szolgáltatások megvalósítása, de mindez a minőségi ellátást szolgálja.

Keveházi Katalin, a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtárának főigazgatója egy számos egyházi könyvtárat is közelről érintő témáról adott elő *Szakkönyvtár-e a felsőoktatási könyvtár?* címmel. A jogszabályi és fogalmi meghatározások, a fenntartás, szervezeti illeszkedés alapján nem lehet egyenlőséget tenni e két könyvtártípus közé, de feladataikat tekintve számos közös ponttal találkozhatunk, vagyis egyaránt szembe-sülnünk kell a gyorsan átalakuló környezettel, mindkét típusnál fokozott hangsúlyt kap a kutatás és innováció támogatása, valamint a felhasználóképzés. A hatékony feladatellátást pedig együttműködve, a könyvtáros kompetenciákat megújítva valósíthatjuk meg.

A konferencia harmadik napjának délelőttjén az egyházi könyvtárak mint szakkönyvtárak mutatták be helyi jó gyakorlataikat. Az öt előadó különböző, de aktualitással bíró témákat vázolt fel.

Dobó Judit az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár munkatársa a könyvár közel-múltban elkészült, ex libris lajstromáról készített adatbázist mutatta be. A könyvtár honlapján elérhető adatbázisban közzétették a Bibliotheca köteteiben fellelhető tulajdonosok névsorát betűrendben. Egy-egy kiválasztott névre rákattintva nemcsak az illető személyről tudhatunk meg információkat, hanem megjelenik annak kézirásos tulajdoni bejegyzése vagy nyomtatott ex librisének digitalizált képe. A leírás elvezeti az érdeklődőt a bejegyzést tartalmazó kötet adataihoz is. Az adatbázis a könyvtár honlapjának Possesores menüpontja alatt található. Böngészése bárki számára gazdag élményt és számos információt nyújt.³

Török Beáta a budapesti Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtárának vezetője *Rendszeres rendszerezés – a minősített könyvtár* című előadásában azt az utat vázolta fel, melyet végigjárva 2018-ban könyvtárunk eljutott a Minősített könyvtári cím elnyeréséig. Tanulságos lehet valamennyi kolléga számára, ahogy a minőségirányítást nem nyugként fogják fel, hanem munkájuk segítőjeként alkalmazzák. Az előadásában bemutatott példák rádöbbenhetik arra is a könyvtárosokat, hogy a hétköznapi tevékenységeink során egyébként is számos olyan eszközt, módszert, dokumentumot használnak, melyek rendszerbe foglalva a minőségbiztosítás alapját jelenthetik.

Bálint Ágnes, a debreceni Tiszántúli Református Egyházkerületi Nagykönyvtár és Teológiai Szakkönyvtár általános igazgatóhelyettese egy örökzöld témát, a tárgyi feltárás problematikáját járta körül. Jelezte, hogy a nemzetközi gyakorlathoz képest itthon jelen-

tős lemaradásban van a teológiai tárgyi feltárás. A tárgyszavazás pedig egy olyan hozzáadott szakkönyvtári érték, mely igen nagy mértékben segítheti a felhasználót a releváns információk megtalálásában. Megvalósítása azonban olyan könyvtárosokra vár, akiknek a szaktudásukon kívül, nagy tapasztalatuk is van. Számos elvi kérdés viszont még tisztázásra vár. Igyekezni kellene azonban, hiszen a tartalmi feltárás nemcsak könyvtári elvárás, hanem egyéb könyves szakmák (kiadók, könyvkereskedelem) igénye is.

Tamási Balázs az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtárának igazgatója, az EISZ programtanácsának egyházi könyvtárakat képviselő tagja arról beszélt, hogy milyen munka folyik az EISZ Programtanácsában. Statisztikai adatokkal is illusztrálta, hogy milyen súlya van a 32 egyházi fenntartású (köztük 21 EKE-tag) könyvtárnak az EISZ-ben, a 215 tagintézmény között. A 18 egyházi felsőoktatási intézmény adatbázis-használata – kis létszámú intézményekről lévén szó – eltörpül a több ezres hallgatói létszámú nagy egyetemek mellett. Alacsony az általunk használt ATLA-letöltések száma, és ez tükröződik az alacsony, mintegy 10%-os támogatásban is. Ezen tehát javítanunk kell! Számunkra pozitív viszont, hogy növekedni látszik a magyar nyelvű, humán területű tudományos publikációk elérése a nyílt tudomány elvének alkalmazása nyomán. Probléma azonban, hogy még kérdéses a legtöbbet használt adatbázis, az Arcanum Digitális Tudománytár 2020-as támogatása.

Czoboly Miklós, a Qulto ügyvezetője beszélt az egyházi felsőoktatási intézmények számára is fontos új Qulto-Corvina fejlesztésekre, a szakdolgozat-feltöltésre, illetve az online fizetések lehetőségére. Beszélt a fejlesztés alatt álló, a forrástól – vagyis a kiadóktól – kiinduló magyarországi kiadványnyilvántartó rendszerről. Prioritásként kezelik a szerzői joggal védett művek jogszerű felhasználását, digitalizálását és szolgáltatását. A rendszer alkalmas lesz a teljes közgyűteményi rendszer különböző típusú dokumentumainak tartalmi leírására; pl. Don Juan esetében megkereshetjük a róla szóló műveket, azok előadásait, az archetípust, az irodalmi alakra vonatkozó információkat. A közművelődési kormányzat elképzelésével összhangban fejlesztéseik során közgyűjteményekben és nem annak alegységeiben (könyvtár, múzeum) gondolkoznak.

Kultúrtörténeti barangolások Esztergomban

A konferencia résztvevői Esztergom számos közgyűjteményébe ellátogattak. A nagy múltú és viharos történelmű Hittudományi Főiskola Könyvtára az 1865-ben felépült papnevelő intézetben található. A könyvtár elődje a több mint 450 éve Nagyszombatban alapított papnevelő intézetben jött létre. A kommunista időket a szemináriummal együtt a könyvtár is megsínylette. 1952-ben, amikor egyik napról a másikra át kellett adni az épületet a katonaságnak, mentették, amit lehetett, de bizony így is nagy veszteségek érték az intézményt. A mára szépen felújított épület egykori kápolnájában – melyet a szovjet katonaság kosárlabdapályaként használt – kapott helyet a szemináriumi könyvtár olvasóterme.

Őriznek itt ősnymtatványokat, antikvákat, de megtalálhatók itt Pázmány Péter könyvtárának egyes darabjai is. A Főszékesegyházi Könyvtár – a helyi közbeszédben Bibliotheca – hazánk egyik legnagyobb és legértékesebb egyházi gyűjteménye.

A szeminárium könyvtárának olvasóterme

A Bibliotheca Fugger-gyűjteménye

Jelentős régi anyagot őriz, köztük középkori kódexeket és több mint 700 ősnymtatványt. Az állománya elsősorban ajándékozás és hagyatékozás révén gyarapodott, de a középkorban működött itt másolóműhely is. Vitéz János érsek idején vetekedett a királyi udvar könyvtárával. A török időkben ezt a gyűjteményt is Nagyszombatba menekítették. Végül a Hild József tervei alapján 1853-ra megvalósult vízivárosi épületben kapott helyet. Magyarországon ebben a könyvtárban különültek el először a raktárak az olvasóteremtől.

Az Érseki Simor Könyvtár, mely egy primási magánkönyvtár, az esztergomi primási palotában található, alapítója, Simor János (1813–1891) hercegprimás nevét viseli. Mai napig él az a hagyomány, hogy a primások könyvtára haláluk után a gyűjtemény részévé válik. Így itt található Vaszary Kolos, Csernoch János, Serédi Jusztinián, Mindszenty József és Lékai László bíborosok könyvhagyatékei is. A berendezés mai szemmel is modernnek mondható; emeletes, tűzálló, vasszerkezetű polcrendszer őrzi a mintegy 70.000 kötetet, köztük 13 középkori kéziratot és 259 ősnymtatványt. Az emeleket csigalépcsők, a vas erkélyeket kis hidak kötik össze. Helyenként jegyzetek készítésére alkalmas dolgozóhelyek vannak kialakítva az állványzaton. Ezt a funkcionalitást és állományvédelmi szemmel kialakított raktárt megirigyelhetné sok mai könyvtár is.

Ennek a három könyvtárnak az együttműködése elismerésre méltó, eredménye pedig a közösen épülő katalógus.⁴

A rendezvény házigazdái gazdag kulturális programajánlattal is várták az érdeklődőket. Kihagyhatatlan látnivaló Európa egyik legnagyobb bazilikája, a főszékesegyház, mely ökumenikus istentisztelettel és orgonahangversennyel fogadta az egyházi könyvtárosokat. Hazánk leggazdagabb egyházi kincstárának ötvös- és textilkinceseit felújítás miatt sajnos nem lehetett megtekinteni, de megcsodálhattuk a gyönyörű reneszánsz kori Bakócz kápolnát.

Esztergom neve szorosan összeforrt a Keresztény Múzeummal is, melynek megtekintése sem maradhatott ki a programból. A Simor János által alapított gyűjtemény 1875-ben nyílt meg, az ország harmadik nyilvános múzeumaként. A 13–19. századokból származó magyar, olasz, németalföldi, német és osztrák festményei révén az ország harmadik legjelentősebb képtára, de jelentősek grafikai és iparművészeti értékei is.

Igazi kuriózum volt a *Begyűtt Jézus a házamba* című kiállítás megtekintése a Szent Adalbert Központ II. emeletén. A barokktól napjainkig használt, a népi vallásossághoz kapcsolódó tárgyi anyagot Erdélyi Zsuzsanna (1921–2015) néprajztudós kezdeményezésére és Lékai László esztergomi érsek 1980-as felhívása nyomán gyűjtötték össze hívektől.

A katolikus falusi és városi népesség valláshoz kötődő mintegy ezer tárgyából rendezett tárlaton tematikus rendben láthatók három évszázad emlékei. A látogatók betekintést kaphattak a betlehemállítás szokásába, megismerhették a régi paraszti és kispolgári lakások jellegzetes szent sarkának kialakítását, megcsodálhatták a lourdes-i Szűzanya-kultusz emlékeit és apácamunkákat. Elámulhattak a viseletek, hímzések, úgynevezett türeleművek készítőinek ügyességén és elismeréssel adózhattak a szobrok készítőinek. Szép kollekció látható imakönyvekből, szentképekből, rózsafüzérekéből és szenteltvíztartókból is. A tárlaton a népi vallásosság tárgyai mellett hangfelvételek, képek, szövegek mutatják be Erdélyi Zsuzsanna életét és munkásságát is.

Felejthetetlen élményt jelentett a Babits-villa megtekintése is az esztergomi Előhegyen. Babits Mihály (1883–1941) és felesége, Tanner Ilona (íróni nevén Török Sophie)

1924. március 27-én vásárolta meg a prэшházat, majd folyamatosan bővítette. Közel 60 műve született itt Babitsnak, többek között a *Jónás könyve*, és itt szerkesztették Gellért Oszkárral a *Nyugat* több számát is. A villában ma emlékkiállítás látható a költő egykori használati tárgyaiból, illetve itt írt műveinek kézírataiból. Az ide felkaptató látogatónak pedig jól esik megpihenni a verandán vagy a kert árnyas fáinak alatt, mint ahogy bizonyára jól esett a korszak sok híres művészenek is, akik meglátogatták itt a költőt. A vendégek pedig a házigazda kérésére itt is hagyták kézjegyüket a kis házikó falán. Ez az úgynevezett Autogramfal ma igen nagy becsben van, 2008-ban a Babits-év alkalmával szépen restaurálták. A mai látogató élvezettel silabizálja a 20. század szellemi életének ma már tankönyvekben szereplő neveit, álljon itt közülük néhány: Csinszka, Füst Milán, Illyés Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Németh László, Ortutay Gyula, Radnóti Miklós, Sík Sándor, Szabó Lőrinc, Szekefű Gyula, Szerb Antal, Tamási Áron, Tóth Árpád, Weöres Sándor...

Az aláírások böngészése közben érdemes hátat fordítani a falnak, hisz csodás kilátás tárul elénk, melyet a költő megörökített *Dal az esztergomi bazilikáról* című versében:

„Távolabb a város, és túlhan látszik a
szemközti dombról a komoly bazilika.”
„kertem az egész táj, hol óriás csiga
kétszarvú dómjával e bölcs bazilika.”

Ez utóbbi két sort a család barátja, Einzinger Ferenc esztergomi festőművész – aki egyébként a házbelső freskóit is készítette – meg is örökítette a veranda falán.

Nemcsak szakmai ismeretekkel, hanem kulturális és könyvtörténeti élményekkel gazdagodva távoztunk Esztergomból. Köszönet a szervezőknek, Szalai Katalin könyvtárigazgatónak és munkatársainak.

A képek forrása: Egyházi Könyvtárak Egyesülése

Jegyzetek

1. <http://www.bibliotheca.hu/eke2019.htm> (2019.07.05.)
2. Az EKE Hírlevél elérhetősége: <https://www.eke.hu/hirlevelek> (2019.07.05.)
3. Az ex librisek és possessorok elérhetősége: <http://www.bibliotheca.hu/possessoros/index.html> (2019.07.05.)
4. A közös katalógus elérhetősége: <http://hunteka.szentadalbert.hu/monguz/index.jsp> (2019.07.05.)

